SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI STOWARZYSZENIA

OŚRODEK WSPIERANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W BIAŁYMSTOKU

2018

Spis treści

Spis treści **2**

INFORMACJE PODSTAWOWE **4**
O NAS 4
POSIADANE WPISY I CERTYFIKATY 5
CELE STATUTOWE 5

FINANSE **7**

CZŁONKOSTWO W SIECIACH/ZESPOŁACH **8**
1. SIEĆ WSPIERANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH SPLOT 8
2. SIEĆ CEE CN (CENTRAL AND EASTERN EUROPEAN CITIZENS NETWORK) 9
3. PODLASKA SIEĆ POZARZĄDOWA 9
4. FEDERACJA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH MIASTA BIAŁYSTOK 10
5. WOJEWÓDZKA RADA RYNKU PRACY 11
6. POWIATOWA RADA RYNKU PRACY DLA POWIATU BIELSKIEGO 12
7. GRUPA ROBOCZA DS. KRAJOWEJ SIECI OBSZARÓW WIEJSKICH – WOJ. PODLASKIE 12
8. KOMITET AKREDYTACYJNY DO SPRAW SYSTEMU AKREDYTACJI ORAZ STANDARDÓW USŁUG I DZIAŁANIA OŚRODKÓW WSPARCIA EKONOMII SPOŁECZNEJ „AKSES" PRZY MINISTRZE RODZINY PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ 14
9. PANELE EKSPERTÓW OCENIAJĄCYCH WNIOSKI 14
10. PODLASKIE FORUM PEŁNOMOCNIKÓW 16

DZIAŁALNOŚĆ **17**
DORADZTWO 17
EWALUACJA 18
SZKOLENIA 19
POZARZĄDOWE BIURO RACHUNKOWE 22

PROJEKTY, PROGRAMY, AKCJE, INICJATYWY **24**
Tytuł projektu: Krok do pracy! – kompleksowe wsparcie społeczno-zawodowe 24
Tytuł projektu: Białostocki Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej 26
Tytuł projektu: Włoskie inspiracje w systemie obsługi podmiotów Ekonomii Społecznej 29
Tytuł projektu: Hajnówka OdNowa. Kooperacja w rewitalizacji - doświadczenia z Reggio Emilia 30
Tytuł projektu: Nasze Grajewo model wspólnotowego zarządzania rewitalizacją z wykorzystaniem doświadczeń Turynu 31
Tytuł projektu: Podlaski Inkubator Aktywności Społecznej 33
Tytuł projektu: Unleash – Unchain – Unloose – fotografia kreatywna i artystyczna na rzecz nieformalnej nauki i profesjonalizacji młodych ludzi 35
Tytuł projektu: Open Learning Venues for Intercultural and Intergenerational Community 36
Zadanie publiczne: Dbamy o drzewa 2 - miejskie inicjatywy społeczne 37
Zadanie publiczne: Program Regrantingowy "Osiedla w działaniu!" 39

ZESPÓŁ **42**

INFORMACJE PODSTAWOWE

O NAS

Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych jest stowarzyszeniem zarejestrowanym 8 września 1999 roku. Działamy na terenie województwa podlaskiego.

Naszym celem jest wszechstronne wspieranie organizacji pozarządowych, rozwijanie współpracy pomiędzy organizacjami a samorządem lokalnym, aktywizowanie społeczności lokalnych.

HISTORIA POWSTANIA

Stowarzyszenie Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych w Białymstoku powstało z inicjatywy kilkunastu osób zaangażowanych w realizację różnych przedsięwzięć na rzecz wspierania trzeciego sektora w województwie podlaskim. Postulaty organizacji pozarządowych z II Regionalnego Forum Inicjatyw Pozarządowych, zorganizowanego w 1999 roku, związane były z potrzebą utworzenia stałego, systematycznie funkcjonującego punktu szkoleniowo - informacyjnego dla organizacji pozarządowych. Ogrom zadań i wzrastająca liczba zainteresowanych poradnictwem zmobilizowała do powołania Stowarzyszenia, jakim stał się w 1999 roku Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych.
Od kwietnia 2000 roku zostaliśmy włączeni do ogólnopolskiej Sieci Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT.
Od 2011 roku jesteśmy członkami Federacji Organizacji Pozarządowych Miasta Białystok

SIEDZIBA I ADRES

ul. Modlińska 6 lok. U3
15-066 Białystok
Tel 85 675 21 58.
biuro@owop.org.pl

WPIS DO KRS

DATA: 02.04.2002r. NUMER: 0000101086

DANE DOTYCZĄCE CZŁONKÓW I ORGANÓW WŁADZY

Prezeska Zarządu:
Katarzyna Łotowska
Członkowie Zarządu:
Krzysztof Leończuk
Karolina Poczykowska

Iwona Mariola Zaborowska
Agnieszka Olender

Komisja Rewizyjna:
Agnieszka Maszkowska
Marcin Kruhlej
Andrzej Rybus-Tołłoczko

Stowarzyszenie posiada 18 członków**.**

KADRA

W 2018 roku Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych zatrudniał:
na umowę o pracę - 20 osób
na umowę cywilnoprawną - 21 osób

POSIADANE WPISY I CERTYFIKATY

1. Rejestru Instytucji Szkoleniowych, prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku pod nr 2.20/00017/2004
   Data wpisu: 13.12.2004
2. Rejestru Przedsiębiorców, pod nr 000010186
   Data wpisu: 10.04.2009
3. Akredytacja Ministra Pracy i Polityki Społecznej - na prowadzenie OWES w województwie podlaskim, nr 38/15
   Data przyznania: 01.10.2015
4. Akredytacja Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Zarządzenie z dnia 18 kwietnia 2016) - przyznanie Statutu Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej Wysokiej Jakości
   Data przyznania: 18.03.2016

CELE STATUTOWE

Podstawowym celem Stowarzyszenia jest wszechstronne wspieranie aktywności społecznej obywateli i ich organizacji.

Szczegółowymi celami Stowarzyszenia są:

- wspieranie inicjatyw lokalnych i ponadlokalnych,
- wspieranie organizacji pozarządowych,
- animowanie i wspieranie współpracy organizacji pozarządowych z administracją rządową i samorządową,
- wspieranie inicjatyw na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego,
- animowanie, wspieranie i promowanie działań samopomocowych i obywatelskich,
- tworzenie warunków współpracy międzysektorowej,

- promocja i organizacja wolontariatu,
- wspieranie i rozwój ekonomii społecznej i społecznej odpowiedzialności biznesu,
- wspieranie rozwoju jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych,
- wzmocnienie integracji i reintegracji społecznej, zawodowej i edukacyjnej.

Stowarzyszenie realizuje swoje cele w szczególności poprzez:

- nawiązywanie współpracy i współdziałanie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami sektora publicznego i biznesu ,
- włączanie się w proces legislacyjny dotyczący ważnych kwestii społecznych,
- prowadzenie działalności informacyjnej i wydawniczej,
- prowadzenie działań edukacyjnych,
- prowadzenie wielokierunkowego poradnictwa, doradztwa i konsultacji,
- nawiązanie współpracy z organizacjami i instytucjami zagranicznymi i międzynarodowymi,
- organizowanie imprez kulturalnych,
- promowanie inicjatyw lokalnych i ponadlokalnych,
- działalność charytatywną,
- prowadzenie własnej działalności gospodarczej, uczestnictwo w spółkach z osobami krajowymi i zagranicznymi oraz organizowanie wspólnych przedsięwzięć gospodarczych zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- prowadzenie działań na rzecz wspólnych celów organizacji pozarządowych.

FINANSE

1. **Przychód** z działalności statutowej, gospodarczej oraz pozostałe przychody operacyjne i finansowe za rok 2018: 3 542 654,24 PLN
2. **Koszty:** 3 369 618,83 PLN
3. **Wynik finansowy ogółem: 173 035,41 PLN** (netto 172 953,41 PLN, podatek CIT 82,00 PLN)

Informacja o strukturze przychodów:

Przychody statutowe ogółem: 3 458 926,92 PLN
Składki członkowskie: 300,00 PLN

- Dotacje z programów: 3 457 462,70 PLN
- Przychody finansowe: 234,19 PLN
- Pozostałe przychody operacyjne: 230,03 PLN
- Przychody z darowizn pieniężnych: 1000,00 PLN

Przychody z działalności gospodarczej: 83 427,32 PLN

- Szkolenia, warsztaty: 22 445,00 PLN
- Rewitalizacje: 0,00 PLN
- Biuro rachunkowe : 55 317,17 PLN
- Badania: 5 660,00 PLN
- Pozostałe przychody operacyjne i finansowe: 4,55 PLN

Informacje o strukturze kosztów:

Koszty realizacji zadań statutowych: 3 300 812,71 PLN
Koszty wytworzenia sprzedanych usług: 67 155,24 PLN
Pozostałe koszty operacyjne i finansowe: 1 650,88 PLN

CZŁONKOSTWO W SIECIACH/ZESPOŁACH

1. SIEĆ WSPIERANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH SPLOT

Sieć SPLOT założona została w 1994 r. przez sześć organizacji pozarządowych. Do 1997 działała pod nazwą Sieć Współpracy Społeczeństwo Otwarte. Od stycznia 2003 SPLOT jest sądownie zarejestrowanym związkiem stowarzyszeń. Obecnie certyfikat członka Sieci Splot posiada 10 organizacji zwanych Ośrodkami Wspierania. Zrzesza ponad 200 ekspertów, doradców, trenerów w całej Polsce. OWOP dołączył do SPLOT-u w kwietniu 2000 r.

Misją Sieci SPLOT jest wspieranie budowy społeczeństwa obywatelskiego. Celem sieci jest zwiększanie umiejętności zarządzania organizacjami pozarządowymi i umożliwianie długofalowego działania organizacji, rozwój współpracy pomiędzy instytucjami państwowymi, samorządowymi i pozarządowymi, propagowanie wiedzy o organizacjach pozarządowych.

Działania SPLOT-u opierają się na udzielaniu wsparcia poprzez edukację, tworzenie systemowych rozwiązań i inicjowanie zmian społecznych. Sieć działa w oparciu o wspólnie wypracowane standardy świadczonych usług, dbając o ich wysoką jakość. Z różnymi partnerami działają na rzecz aktywnego i samoorganizującego się społeczeństwa. Ośrodki Sieci SPLOT znajdują się w Białymstoku, Elblągu, Gdańsku, Krakowie, Łodzi, Poznaniu, Słupsku, Warszawie, Wrocławiu.

Przedstawicielami OWOP w sieci jest Katarzyna Łotowska (również członkini zarządu) i Agnieszka Olender. Członkinią Komisji Standaryzacyjnej SPLOT jest Karolina Poczykowska.

2. SIEĆ CEE CN (CENTRAL AND EASTERN EUROPEAN CITIZENS NETWORK)

Sieć została utworzona w celu umożliwienia oddolnym obywatelskim inicjatywom społeczeństw regionu Europy Środkowej i Wschodniej działania, wymiany pomysłów i doświadczeń, jak również w celu podniesienia wiedzy i zdolności organizacji członkowskich dotyczących kooperacji i podtrzymywania dobrych relacji z partnerami zagranicznymi.

Główne cele Sieci to:

- podniesienie świadomości publicznej, poprzez Sieć, na temat potencjału i wpływu obywatelskich inicjatyw,
- podniesienie umiejętności i wiedzy obywateli w celu efektywniejszego i pełniejszego uczestnictwa w rozwoju lokalnym i narodowym,
- promowanie uczestnictwa i zaangażowania obywatelskiego w regionie Sieci.

Sieć CEE CN tworzy 35 organizacji pozarządowych z Albanii, Armenii, Białorusi, Bośni i Hercegowiny, Bułgarii, Chorwacji, Czech, Estonii, Gruzji, Mołdawii, Polski, Rumunii, Serbii, Słowacji, Słowenii, Ukrainy i Węgier oraz 2 partnerów indywidualnych z Macedonii i Rosji (w sumie z 19 państw regionu). Biuro Sieci znajduje się na Słowacji, w Bańskiej Bystrzycy. Dyrektorem Sieci jest Chuck Hirt.

3. PODLASKA SIEĆ POZARZĄDOWA

Podlaska Sieć Pozarządowa jest reprezentacją organizacji pozarządowych z województwa podlaskiego. Główną ideą pracy Sieci jest reprezentowanie interesów sektora, zachęcanie przedstawicieli organizacji do tworzenia nowej jakości pracy w środowisku lokalnym, tworzenie miejsca do dyskusji, wymiany doświadczeń i informacji oraz wzajemnej edukacji.

Sieć powstała z inicjatywy Ośrodka Wspierania Organizacji Pozarządowych w Białymstoku, w ramach projektu „Podlaska Sieć Pozarządowa”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Po raz pierwszy jej skład ukonstytuował się w październiku 2011 roku. OWOP jest od 2011 roku członkiem wspierającym, który zgodnie z regulaminem Sieci stanowi jej zaplecze logistyczne i prowadzi Sekretariat Sieci. Obecnie jest 35 osobową reprezentacją organizacji pozarządowych z 16 powiatów województwa podlaskiego.

Misją Sieci jest wzmocnienie roli i znaczenia organizacji pozarządowych województwa podlaskiego dla budowania społeczeństwa obywatelskiego. Celami strategicznymi Sieci są:

- Zbudowanie silnej i kompetentnej reprezentacji podlaskich organizacji pozarządowych.
- Rozwijanie współpracy podlaskich organizacji pozarządowych między sobą i z otoczeniem.
- Poprawa kontaktów/relacji między podlaskimi organizacjami pozarządowymi a otoczeniem: społeczeństwem, samorządem, biznesem, mediami.

Członkiem Prezydium Sieci, a zarazem Sekretarzem Sieci jest Ewa Jasińska

4. FEDERACJA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH MIASTA BIAŁYSTOK

Federacja Organizacji Pozarządowych Miasta Białystok

Federacja Organizacji Pozarządowych Miasta Białegostoku, której członkiem jest OWOP, została powołana w październiku 2011 roku z inicjatywy OWOP w ramach projektu "Podlaska Sieć Pozarządowa" (EFS) współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, aby pozwolić organizacjom wymieniać się zasobami i mówić wspólnym głosem.

Obecnie w skład Federacji wchodzi ponad 70 organizacji pozarządowych. Formuła Federacji jest otwarta i nadal mogą do niej włączać się kolejne organizacje.

Motto Federacji brzmi: "WSPÓLNY GŁOS TRZECIEGO SEKTORA SZANSĄ NA ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ". Celem Federacji jest budowanie jedności, kształtowanie świadomości oraz rzecznictwo dobra wspólnego w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w szczególności:

- wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych zrzeszonych w Federacji;
- zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w kształtowaniu i realizacji polityk publicznych;
- reprezentowanie interesów trzeciego sektora;
- integracja środowiska i konsolidacja wokół problemów ważnych społecznie;
- budowanie pozytywnego wizerunku organizacji pozarządowych;

- animowanie i rozwijanie aktywności obywatelskiej.

Przedstawicielami OWOP w Federacji Organizacji Pozarządowych Miasta Białystok jest Agnieszka Olender - członkini Zarządu

5. WOJEWÓDZKA RADA RYNKU PRACY

Wojewódzka Rada Rynku Pracy to organ opiniodawczo-doradczy Marszałka Województwa Podlaskiego. Rada ma za zadanie opiniować i doradzać w sprawach związanych z promocją zatrudnienia i instytucji runku pracy. Główne zadania Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy to:

- Inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do pełnego i produktywnego zatrudnienia w województwie;
- Ocena racjonalności gospodarki środkami Funduszu Pracy;
- Opiniowanie projektu regionalnego planu działań oraz okresowych sprawozdań z jego realizacji;
- Opiniowanie kryteriów podziału środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych danego województwa na finansowanie programów dotyczących promocji zatrudnienia i finansowanie innych fakultatywnych zadań oraz opiniowanie opracowanych przez wojewódzkie urzędy pracy propozycji przeznaczenia środków Funduszu Pracy będących w dyspozycji samorządu województwa i sprawozdań z ich wykorzystania;
- Składanie wniosków i wydawanie opinii w sprawach dotyczących kierunków kształcenia, szkolenia zawodowego oraz zatrudnienia w województwie;
- Ocenianie okresowych sprawozdań z działalności wojewódzkich urzędów pracy oraz przedstawianie Radzie Rynku Pracy okresowych sprawozdań i wniosków w sprawach zatrudnienia;
- Delegowanie przedstawicieli do komisji konkursowej dokonującej wyboru kandydata na stanowisko dyrektora wojewódzkiego urzędu pracy;
- Opiniowanie wniosków o odwołanie dyrektora wojewódzkiego urzędu pracy;
- Opiniowanie wojewódzkich kryteriów wydawania zezwoleń na pracę cudzoziemców;
- Współpraca z wojewódzkimi komisjami dialogu społecznego, w szczególności w zakresie inicjowania programów partnerstwa na rzecz wzrostu zatrudnienia i rozwoju rynku pracy.

W jej skład wchodzą osoby powołane przez marszałka województwa, spośród działających na terenie województwa, wojewódzkich struktur każdej organizacji związkowej i organizacji pracodawców reprezentowanych w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego, społeczno-zawodowych organizacji rolników, w tym związków zawodowych rolników indywidualnych i izb rolniczych, organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką rynku pracy, marszałek województwa może powołać w skład rady trzech przedstawicieli spośród organów jednostek samorządu terytorialnego lub nauki o szczególnej wiedzy i autorytecie w obszarze działania tej rady.

W 2018 roku odbyły się 4 posiedzenia WRRP w odstępie kwartalnym. **Przedstawicielem OWOP, członkiem Rady jest Sylwestra Borowczyk.**

6. POWIATOWA RADA RYNKU PRACY DLA POWIATU BIELSKIEGO

Powiatowa Rada Rynku Pracy to organ opiniodawczy, którego członkami są przedstawiciele działających na terenie powiatu terenowych struktur każdej organizacji związkowej oraz organizacji pracodawców, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji, społeczno-zawodowych organizacji rolników, w tym związków zawodowych rolników indywidualnych i izb rolniczych oraz organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką rynku pracy.

Do zakresu działania Powiatowej Rady Rynku Pracy należą zadania przypisane Wojewódzkiej Radzie Rynku Pracy, związane z opracowywanymi dokumentami strategicznymi i realizowanymi działaniami na obszarze powiatu.

Powiatowe Rady Rynku Pracy opiniują także:

a) celowość realizacji programów specjalnych, biorąc pod uwagę w szczególności:
   - liczbę osób objętych programem i kryteria doboru tych osób,
   - zakładane rezultaty programu specjalnego, w tym przewidywaną efektywność kosztową i zatrudnieniową,
   - koszty realizacji programu specjalnego, w tym poszczególnych przedsięwzięć;
b) proponowane przez starostę zmiany realizacji programów specjalnych;
c) celowość realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w art. 62a ustawy o promocji (…), biorąc pod uwagę w szczególności:
   - kryteria doboru bezrobotnych,
   - zakładane efekty realizacji Programu Aktywizacja i Integracja.

Pierwsze posiedzenie Powiatowej Rady Rynku Pracy dla powiatu bielskiego odbyło się w dniu 08 grudnia 2016 roku.

Przedstawicielem OWOP, członkiem Rady jest Iwona Mariola Zaborowska.

7. GRUPA ROBOCZA DS. KRAJOWEJ SIECI OBSZARÓW WIEJSKICH – WOJ. PODLASKIE

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich, działająca zgodnie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, zapewnia kontynuację działań sieci, utworzonej w ramach PROW na lata 2007-2013 i realizację jej nowych celów. Cele Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (zgodne z PROW 2014-2020) to:

- Zwiększenie udziału zainteresowanych stron we wdrażaniu inicjatyw na rzecz rozwoju obszarów wiejskich;
- Podniesienie jakości wdrażania PROW;
- Informowanie społeczeństwa i potencjalnych beneficjentów o polityce rozwoju obszarów wiejskich i możliwościach finansowania;
- Wspieranie innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich,
- Aktywizacja mieszkańców wsi na rzecz podejmowania inicjatyw w zakresie rozwoju obszarów wiejskich, w tym kreowania miejsc pracy na terenach wiejskich.

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich ma charakter otwarty. Uczestnikami Sieci mogą być wszystkie podmioty zaangażowane w rozwój obszarów wiejskich. Udział partnerów w Sieci zapewnia jednostka centralna (na poziomie krajowym) oraz jednostki regionalne, wojewódzkie grupy robocze i Grupa Robocza ds. KSOW na poziomie krajowym. Do zadań Grupy Roboczej ds. KSOW należy w szczególności:

- akceptacja planu działania oraz dwuletnich planów operacyjnych i ich zmian;
- opiniowanie dwuletnich sprawozdań z realizacji planu działania oraz półrocznych informacji i dwuletnich sprawozdań z realizacji dwuletnich planów operacyjnych w ramach okresowego przeglądu realizacji planów, w tym wydawanie rekomendacji w sprawie ich zmian ;
- zapewnienie wymiany wiedzy tematycznej i analitycznej oraz ułatwianie współpracy pomiędzy partnerami Sieci poprzez możliwość tworzenia grup tematycznych na poziomie krajowym.

W związku ze zmianą ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, która weszła w życie w dniu 14 października 2011 r. Zarząd Województwa Podlaskiego w dniu 28 lutego 2012 r. powołał Wojewódzką grupę opiniodawczo-doradczą ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Grupa Robocza ds. KSOW złożona jest z przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej oraz reprezentantów organizacji i instytucji zaangażowanych w rozwój obszarów wiejskich. Zadaniem Grupy Roboczej jest powoływanie tematycznych grup roboczych oraz kierowanie ich pracami. Do zadań Grupy Roboczej należy określanie priorytetów KSOW i rekomendacji działań, bieżące monitorowania prac KSOW, a także powoływanie i kierowanie pracami tematycznych grup tematycznych:

- ds. Leader,
- ds. Zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich,
- Wieś w nowej gospodarce,
- ds. Zachowania dziedzictwa kulturowego polskiej wsi
- ds. Młodzieży na obszarach wiejskich.

Członkiem Grupy jest Krzysztof Leończuk.

8. KOMITET AKREDYTACYJNY DO SPRAW SYSTEMU AKREDYTACJI ORAZ STANDARDÓW USŁUG I DZIAŁANIA OŚRODKÓW WSPARCIA EKONOMII SPOŁECZNEJ „AKSES" PRZY MINISTRZE RODZINY PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Komitet Akredytacyjny jest organem pomocniczym Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Do zadań Komitetu należy w szczególności:

- Określanie zasad i warunków realizacji procedury akredytacji oraz zakresu standardów usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej;
- Monitoring zasad funkcjonowania procedury akredytacji oraz standardów usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej;
- Proponowanie tematyki badań i ekspertyz związanych z realizacją zadań Komitetu;
- Inicjowanie zewnętrznych konsultacji zasad i warunków realizacji procedury akredytacji oraz zakresu standardów usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej;
- Udział w planowaniu działań promocyjnych oraz informacyjnych związanych z procedurą akredytacji oraz standardami usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej;
- Analizowanie i opiniowanie rocznych sprawozdań z realizacji systemu akredytacji;
- Przedkładanie Ministrowi propozycji zmian w procedurze oraz w treści standardów w celu aktualizacji funkcjonowania systemu akredytacji.

Do zadań Komitetu należy także analiza raportów z audytów przeprowadzanych w instytucjach wsparcia ekonomii społecznej w ramach procesu akredytacji i przedkładanie na tej podstawie Ministrowi rekomendacji dotyczących potwierdzenia spełnienia standardów w poszczególnych przypadkach.

Członkiem Komisji Akredytacyjnej jest Krzysztof Leończuk.

9. PANELE EKSPERTÓW OCENIAJĄCYCH WNIOSKI

Na potrzeby oceny wniosków o dofinansowanie powoływani mogą być eksperci. Są to osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w dziedzinach, których dotyczy przewidziane w programie wsparcie. Ich zadaniem jest uczestnictwo w weryfikacji projektów i zapewnienie rzetelnej i bezstronnej oceny.

Decyzję o tym, czy w ocenie projektów będą brać udział eksperci podejmuje właściwa instytucja [Instytucja Zarządzająca / Instytucja Pośrednicząca]. Powodem ich zaangażowania może być na przykład:

- stopień specjalizacji dziedziny, której projekt dotyczy,
- wartość projektu,
- liczba podmiotów zaangażowanych w realizację projektu,
- czas trwania projektu,
- znaczne rozbieżności w ocenie merytorycznej projektu lub inne kryteria.

Eksperci oceniający: Karolina Poczykowska (FIO, PROO) oraz Iwona Zaborowska (RPO WP, POWER)

KOMITET MONITORUJĄCY REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Do zadań Komitetu monitorującego należy:

1) Systematyczny przegląd wdrażania RPOWP 2014-2020 i postępów poczynionych na drodze osiągania jego celów, w szczególności w odniesieniu do celów pośrednich i końcowych wskazanych w ramach wykonania;
2) Analizowanie wszelkich kwestii, które wpływają na wykonanie RPOWP 2014-2020, w tym wniosków z przeglądu wyników oraz zatwierdzanie spraw wskazanych w art. 110 ust. 2 Rozporządzenia ogólnego;
3) Konsultowanie i akceptowanie zmian RPOWP proponowanych przez IZ RPOWP 2014-2020; 4) przedstawianie uwag dotyczących wdrażania i ewaluacji RPOWP 2014-2020, w tym przedsięwzięć na rzecz zmniejszania obciążenia administracyjnego dla beneficjentów i monitorowanie działań podjętych w ich następstwie.

Członkiem Komitetu RPO WP jest Iwona Zaborowska.

GRUPA ROBOCZA DS. EFEKTYWNOŚCI WYKORZYSTANIA EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO, W RAMACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO NA LATA 2014-2020

Celem grupy jest zapewnienie jakości i efektywności w procesie wdrażania i realizacji działań w ramach EFS.

Do Grupy Roboczej należy: Iwona Mariola Zaborowska jako przedstawicielka organizacji pozarządowych właściwych ze względu na rodzaj działalności objętej programem – w zakresie kształcenia ustawicznego i edukacji (dziedzina: Edukacja Przedszkolna i Kształcenie Ogólne (EFS), Kształcenie Ustawiczne (EFS), Szkolnictwo Zawodowe (EFS), Aktywizacja Społeczno - Zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie oraz rozwój ekonomii społecznej (EFS)).

10. PODLASKIE FORUM PEŁNOMOCNIKÓW

Podlaskie Forum Pełnomocników ds. organizacji pozarządowych jest przestrzenią do wspólnej edukacji i wymiany doświadczeń, platformą konsultacyjno- edukacyjną.

Najważniejszym celem działania Forum jest podnoszenie wiedzy i umiejętności osób odpowiedzialnych w gminach i powiatach naszego województwa za nadzór i współpracę z organizacjami, wymiana doświadczeń oraz poszukiwanie najskuteczniejszych rozwiązań realizacji zadań publicznych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Jego członkiem może zostać każda osoba, która zadeklaruje pisemnie swój udział w Forum oraz przedstawi zgodę kierownika jednostki. **OWOP zapewnia zaplecze merytoryczno - organizacyjne Forum, działania koordynuje Agnieszka Olender.**

Forum w 2018 roku spotkało się 3 razy 15 czerwca, 26 października, 12 grudnia.

DZIAŁALNOŚĆ

DORADZTWO

Ośrodek oferuje doradztwo w zakresie:

- procedur rejestracyjnych Stowarzyszeń i Fundacji
- podstawowych informacji nt. działalności organizacji - aspekty formalno-prawne funkcjonowania NGO
- ekonomizacja działalności organizacji pozarządowych
- pozyskiwania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej
- przygotowywania wniosków o dotacje
- pracy metodą projektu
- zarządzania organizacją
- planowania strategicznego
- modeli współpracy z samorządem lokalnym

W związku z dużym zapotrzebowaniem NGO na pomoc w prowadzeniu finansów/księgowości organizacji, Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych świadczy też doradztwo pod kątem finansowym. Doradztwo finansowo-księgowe obejmuje:

- pomoc w tworzeniu polityki rachunkowości
- opracowywanie plantów kont
- ewidencja księgowa działalności z uwzględnieniem wymogów Ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie
- sporządzanie sprawozdań finansowych

W ciągu całego roku 2018 Ośrodek udzielił kilkuset informacji i porad dla różnych podmiotów – głównie organizacjom pozarządowym.

Z naszych usług korzystają: stowarzyszenia, fundacje, szkoły, placówki edukacyjne, samorządy lokalne (gminy, powiaty), firmy oraz indywidualne osoby pragnące założyć organizację pozarządową, spółdzielnię socjalną. Główne obszary poradnicze dla organizacji to: praca nad projektem, zarządzanie finansami, możliwości grantowe, współpraca pomiędzy organizacjami a samorządem, kwestie formalno – prawne związane z rejestracją w KRS (wypełnianie druków, wymagane załączniki), konsultacje statutów organizacji, nabywanie statutu organizacji pożytku publicznego, sprawozdawczość organizacji pożytku publicznego, Europejski Fundusz Społeczny, Ekonomia Społeczna. Z organizacjami z terenu województwa kontaktujemy się w większości przypadków za pośrednictwem naszych partnerów lokalnych i to właśnie od nich otrzymujemy sygnały o aktualnych potrzebach organizacji.

Przychodzą również osoby indywidualne, zainteresowane zasobami naszej biblioteki, która ma bogaty zbiór prasy i książek dotyczących Trzeciego Sektora i Ekonomii Społecznej. Z literatury

korzystają często uczniowie i studenci. Spotkania z doradcą oraz porady i konsultacje są zawsze bezpłatne.

Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych wspólnie z Fundacją Inicjatyw Rozwojowych jako akredytowane partnerstwo przez MPiPS w zakresie świadczenia wysokiej jakości usług OWES świadczy kompleksowe usługi na rzecz wzmocnienia znaczenia i potencjału Podmiotów Ekonomii Społecznej (PES) i Przedsiębiorstw Społecznych (PS) w środowisku lokalnym i gospodarce społecznej. W naszej siedzibie prowadzimy punkt konsultacyjny, gdzie można skorzystać z profesjonalnych i kompleksowych usług w zakresie doradztwa indywidualnego i grupowego dla podmiotów ekonomii społecznej i ich przedstawicieli. Zainteresowani mogą umówić się na dogodny termin spotkania poprzez drogę telefoniczną i mailową.

EWALUACJA

Wzbogaciliśmy naszą ofertę o badania społeczne i ewaluacyjne oraz monitoring i ewaluację strategii i programów rozwoju. Oferujemy szeroki wachlarz usług w zakresie badań społecznych i ewaluacyjnych kierowanych do: jednostek samorządu terytorialnego i instytucji realizujących zadania samorządów, placówek oświatowych ośrodków pomocy społecznej organizacji pozarządowych realizatorów projektów

Zapewniamy wsparcie na każdym etapie realizacji badania – przy opracowywaniu planu ewaluacji, na etapie przygotowania projektu poprzez dobór odpowiednich metod i technik badawczych, dobór próby i realizację badania, aż po pogłębioną analizę rezultatów i opracowanie raportu z badań.

Metody zbierania danych w ewaluacji: Analiza dokumentów, wywiady, kwestionariusze, obserwacja, dane z systemu monitoringu, studium przypadku, grupy fokusowe, opinie ekspertów i inne.

W 2018 roku zrealizowaliśmy na zlecenie **Lokalnej Grupy Działania – Fundusz Biebrzański**, **badanie ewaluacyjne tj. "Badanie satysfakcji wnioskodawców LGD – Fundusz Biebrzański".** Miało ono na celu określenie poziomu satysfakcji wnioskodawców LGD dot. świadczonej pomocy na etapie przygotowania, wdrażania i rozliczania projektów oraz uzyskanie informacji zwrotnej nt. oceny jakości świadczonej pomocy.

Adresatami byli wnioskodawcy w poszczególnych zakresach operacji LGD – podmioty gospodarcze, osoby fizyczne, instytucje sektora publicznego i społecznego (organizacje pozarządowe, parafie). Badaniem objęto wszystkich projektodawców LGD realizujących projekty. Sporządzono raport ewaluacyjny.

Satysfakcję klientów badano w następujących obszarach:

- komunikacja z LGD, w tym czytelność strony internetowej
- dostępność pracowników
- dostępność usług doradczych
- satysfakcja z doradztwa
- dostępność usług informacyjnych

- satysfakcja z otrzymywanej informacji
- ocena procedur wybory projektów w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju w tym kryteria i tryb wyboru.

SZKOLENIA

Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych w Białymstoku prowadzi usługi, które określiliśmy mianem usług Centrum Edukacji i Rozwoju. Celem działalności Centrum jest między innymi edukacja w zakresie rozwoju lokalnego, aktywizacji rynku pracy, animacji działań środowiskowych. Wspieramy jednostki samorządu lokalnego, szkoły, ośrodki pomocy społecznej oraz organizacje pozarządowe w realizacji ich działań statutowych.

Oferta obejmuje następujące szkolenia komercyjne: (istnieje możliwość modyfikacji programów szkoleń oraz dopasowanie długości szkoleń oraz liczebności grupy szkoleniowej)

1) Dla pracowników administracji samorządowej

I. W obszarze nowelizacji aktów prawnych:

- Ochrona danych osobowych w jednostkach samorządu terytorialnego
- Konsultacje społeczne zgodnie z Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- Cele, zadania oraz kompetencje gminnych i powiatowych Rad Pożytku Publicznego zgodnie z Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- Organizacja otwartych konkursów ofert zgodnie z Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- Zmiany w ustawie o Dostępie do Informacji Publicznej
- Kodeks Postępowania Administracyjnego

II. Podwyższające kompetencje społeczne:

- Obsługa klienta w jednostce samorządowej
- Praca w zespole
- Zarządzanie czasem
- Komunikacja społeczna
- Rozwiązywanie konfliktów
- Negocjacje i mediacje w administracji
- Etykieta urzędnicza
- Organizacja konsultacji społecznych

III. W obszarze rozwoju lokalnego:

- Planowanie strategiczne
- Praca metodą projektów
- Ochrona środowiska w procesie inwestycyjnym
- Pozyskiwanie funduszy inwestycyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego

- Budowa i realizacja biznes planów

Szkolenia prowadzone są przez wykwalifikowanych wykładowców, pracowników uczelni wyższych, certyfikowanych trenerów, coachów i superwizorów oraz praktyków z doświadczeniem pracy w administracji publicznej oraz w organizacjach pozarządowych.

2) Dla pracowników ośrodków pomocy społecznej, domów kultury, szkół

IV. W obszarze środowiskowej pracy socjalnej:

Ramowy model środowiskowej pracy socjalnej Program aktywności lokalnej Mobilizowanie ludzi do działania Budowanie i animacja partnerstw lokalnych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych Praca metodą projektów Definiowanie mapy zasobów i potrzeb społecznych.

V. W obszarze umiejętności społecznych niezbędnych w pracy z trudnym klientem:

- Zarządzanie czasem
- Kontrakt socjalny
- Praca z trudnym klientem
- Aktywizacja zawodowa i społeczna klientów pomocy społecznej z wykorzystaniem instrumentów ekonomii społecznej w tym spółdzielni socjalnych
- Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu
- Rozwiązywanie konfliktów
- Superwizja pracy środowiskowej

Szkolenia prowadzone są przez wykwalifikowanych wykładowców, pracowników uczelni wyższych, certyfikowanych trenerów, coachów i superwizorów STOP, ekspertów CAL oraz praktyków z doświadczeniem pracy w pomocy społecznej oraz w organizacjach pozarządowych.

3) Dla liderów i animatorów lokalnych

Oferta kierowana do jednostek samorządowych oraz lokalnych organizacji pozarządowych, Lokalnych Grup Działania oraz innych podmiotów realizujących działania na rzecz rozwoju, pracujących z lokalnymi liderami. Proponowane warsztaty bazują na wieloletnim doświadczeniu w pracy z liderami/ animatorami w tym: członkami organizacji pozarządowych, sołtysami i sołtyskami, radnymi oraz mieszkańcami. Wykorzystują metodologię animowania środowiska lokalnego, szkoły liderów społecznych.

Tematyka:

- Mobilizowanie ludzi do działania
- Diagnozowanie problemów lokalnych
- Kompetencje lidera/ animatora
- Praca metodą projektów
- Pozyskiwanie środków na działania w społeczności lokalnej
- Komunikacja społeczna

- Praca w zespole
- Rozwiązywanie konfliktów
- Animowanie lokalnych partnerstw na rzecz rozwoju
- Wystąpienia publiczne
- Kreowanie wizerunku organizacji

Szkolenia prowadzone są przez certyfikowaną kadrę Stowarzyszenia Trenerów Organizacji Pozarządowych, ekspertów CAL oraz doświadczonych animatorów lokalnych.

4) Warsztaty umiejętności społecznych kierowane do beneficjentów pomocy społecznej

Dla Ośrodków Pomocy Społecznej oraz innych instytucji realizujących działania w obszarze aktywizacji zawodowej i społecznej osób z kręgu wykluczenia społecznego:

Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych posiada wieloletnie doświadczenie w pracy z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym. W swoich szkoleniach kładziemy nacisk na motywowanie osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia, aktywizację zawodową z elementami doradztwa zawodowego oraz z praktycznymi umiejętnościami w zakresie powoływania spółdzielni socjalnych oraz tworzenia biznesplanów działalności gospodarczych.

VI. W obszarze podwyższania umiejętności społecznych:

- Komunikacja społeczna
- Rozwiązywanie konfliktów
- Warsztaty motywacyjne
- Negocjacje
- Praca w zespole
- Zarządzanie czasem

VII. W obszarze umiejętności niezbędnych na rynku pracy:

- Aktywne metody poszukiwania pracy
- Wykorzystanie Internetu w poszukiwaniu pracy
- Rozmowy kwalifikacyjne
- Tworzenie dokumentów aplikacyjnych (cv, list motywacyjny)

VIII. W obszarze ekonomii społecznej

- Wprowadzenie do ekonomii społecznej
- Spółdzielnie socjalne. Podstawy prawne, zasady tworzenia i funkcjonowania
- Biznesplan w Przedsiębiorstwie Społecznym

Szkolenia prowadzone są przez wykwalifikowanych wykładowców, pracowników uczelni wyższych, certyfikowanych trenerów, coachów i superwizorów STOP, ekspertów CAL, doradców zawodowych oraz praktyków z doświadczeniem pracy w pomocy społecznej oraz w organizacjach pozarządowych.

5) Warsztaty dla uczniów szkół gimnazjalnych i szkół ponadgimnazjalnych

Oferta kierowana do organów prowadzących szkoły oraz dyrektorów szkół.

Proponowane warsztaty mają na celu uzupełnienie programów kształcenia o dodatkowe umiejętności przygotowujące uczniów do wejścia na rynek pracy. Warsztaty prowadzone na terenie szkoły w formie zajęć pozalekcyjnych i wyjazdowych warsztatów.

IX. W obszarze aktywizacji zawodowej

- Zajęcia grupowe z zakresu określania predyspozycji zawodowych, planowania kariery zawodowej obejmujące testy, symulacje, gry
- Metody i formy aktywnego poszukiwania pracy w tym (źródła ofert pracy, redagowanie dokumentów aplikacyjnych, rozmowa kwalifikacyjna)
- Specyfika rynku pracy, branże i zawody przyszłościowe
- Elastyczne formy zatrudnienia i zarobkowania
- Warsztaty z zakresu przedsiębiorczości

X. W obszarze umiejętności społecznych, warsztaty motywacyjne

Kompetencje lidera/ animatora działań środowiskowych

- Mobilizowanie ludzi do działania
- Ścieżki finansowe wspierające inicjatywy młodzieżowe
- Wprowadzenie do pracy metodą projektów
- Warsztaty motywacyjne
- Podstawowe fakty o działaniu organizacji pozarządowych
- Wolontariat, czyli kto i jak może pomagać innym.

Szkolenia prowadzone są przez wykwalifikowanych wykładowców, pracowników uczelni wyższych, certyfikowanych trenerów, coachów i superwizorów STOP, ekspertów CAL, doradców zawodowych, oraz praktyków z doświadczeniem pracy w pomocy społecznej oraz w organizacjach pozarządowych.

POZARZĄDOWE BIURO RACHUNKOWE

W związku z dużym zapotrzebowaniem NGO na pomoc w prowadzeniu księgowości organizacji, Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych stworzył pierwsze w Białymstoku Pozarządowe Biuro Rachunkowe. Zapewnialiśmy kompleksową obsługę księgową organizacji pozarządowych z woj. podlaskiego, świadczoną na najwyższym poziomie. Zakres usług dostosowany był do indywidualnych potrzeb organizacji. Prowadziła je profesjonalna kadra, z wieloletnim doświadczeniem pracy w III sektorze. Każdy z klientów był zaproszony na wstępne, indywidualne spotkanie z doradcą księgowym w celu zdiagnozowania stanu dokumentacji i ustalenia zakresu usług.

Pakiety usług księgowych obejmowały m.in.:

- pomoc w tworzeniu polityki rachunkowości;
- opracowywania plantów kont;

- prowadzenie ksiąg rachunkowych, podatkowej księgi przychodów i rozchodów;
- sporządzania sprawozdań finansowych;
- organizacja obiegu dokumentów;
- kontrola rozrachunków;
- deklaracje podatkowe i sprawozdawcze w tym dostarczanie do odpowiednich urzędów;
- przygotowywaniu i załatwianiu spraw związanych z aktualizacją danych w Urzędzie Skarbowym;
- środki trwałe i wyposażenia;
- obsługa księgowa organizacji pozarządowych z działalnością gospodarczą;
- rozliczanie projektów, dotacji krajowych i zagranicznych.

(ZUS i płace)

- sporządzanie listy płac ze wszystkimi jej składnikami (zwolnienia lekarskie, zasiłki itp.);
- przygotowywanie wszelkich deklaracji i raportów wymaganych przez ZUS łącznie z dostarczaniem ich do urzędów.

~~**Niestety na początku roku 2019r. Zarząd OWOP musiał podjąć decyzję o zamknięciu biura rachunkowego. Praca biura została ostatecznie zakończona z dniem 28.02.2019r.**~~

PROJEKTY, PROGRAMY, AKCJE, INICJATYWY

Tytuł projektu: Krok do pracy! – kompleksowe wsparcie społeczno-zawodowe

Partnerzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grajewie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Rajgrodzie
Okres realizacji: od 01.08.2016 do 31.07.2018
Wartość projektu: 1 318 051,20 zł (w tym: z dotacji 1 246 051,20 zł, budżet OWOP - 1 085 730,80 zł)

Cele projektu:
Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych w Białymstoku w partnerstwie z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Grajewie oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rajgrodzie realizuje projekt „Krok do pracy! – kompleksowe wsparcie społeczno-zawodowe" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014 - 2020, Oś. priorytetowa VII. POPRAWA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ, działanie 7.1 Rozwój działań aktywnej integracji, priorytet inwestycyjny 9.1 Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększeniu szans na zatrudnienie.

Projekt obejmuje kompleksowe i zindywidualizowane formy wsparcia mające na celu wyprowadzenie osób z ubóstwa i wykluczenia społecznego – na podstawie prowadzonej ścieżki udziału w projekcie, stworzonej indywidualnie dla każdej osoby z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, predyspozycji i potrzeb.

Celem projektu jest zwiększenie umiejętności społecznych i kompetencji zawodowych 50 osób w okresie trwania projektu poprzez aktywizację społeczną, zawodową, zdrowotną, edukacyjną wynikającą z indywidualnych ścieżek rozwoju oraz samodzielne świadczenie pracy przez 11 osób na lokalnym rynku pracy i postęp w procesie aktywizacji społeczno zawodowej wśród 28 osób.

Grupą docelową byli uczestnicy z ośrodków pomocy społecznej w Grajewie i Rajgrodzie, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym:

- korzystających ze świadczeń pomocy społecznej;
- doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej przesłanki;
- w wieku 15 – 64 lat;
- zakwalifikowanych do III profilu pomocy (kryterium dopuszczające szczegółowe);
- korzystających z programu dożywiania PO PŻ (Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa);
- osoby z niepełnosprawnością.

Jakie korzyści mogą osiągnąć pracodawcy w wyniku udziału w projekcie?

- Sfinansowanie przeszkolenia i przygotowania pracownika do pracy na stanowisku odpowiadającym oczekiwaniom pracodawcy (specjalistyczne kursy zawodowe)
- Finansowanie 3 - miesięcznych stażów zawodowych odbywanych u pracodawcy
- Pokrycie kosztów związanych z organizacją stanowiska pracy
- Finansowanie badań lekarskich pracowników
- Finansowanie ubezpieczenia NNW pracowników

Działania zrealizowane w 2018:

Pracownicy socjalni GOPS Grajewo i OPS Rajgród na bieżąco monitorowali sytuację aktywności społecznej oraz spotykali się z uczestnikami projektu. Zarówno mentorzy jak i brokerzy OWOP na bieżąco pracowali nad indywidualnymi ścieżkami wsparcia poszczególnych beneficjentów projektu, poprzez indywidualne spotkania z nimi, kontakt telefoniczny, kierowanie ich na kursy zawodowe oraz kontrolę miejsc odbywania staży/pracy. Kadra OWOP była w stałym kontakcie z pracownikami socjalnymi z Grajewa i Rajgrodu oraz psychologiem zatrudnionym na rzecz projektu, który prowadził poradnictwo psychologiczne dla uczestników.

W 2018 udzielono 121 godzin wsparcia psychologicznego, dla beneficjentów projektu, którzy wymagali szczególnej terapii oraz zorganizowano 200 godzin poradnictwa prawnego i obywatelskiego.

W 2018 ustalono warunki odbywania STAŻu i podpisano umowy na staże dla 14 uczestników projektu, z 10 przedsiębiorstwami - restauracjami, sklepami spożywczymi i przemysłowymi, zakładami usługowymi i produkcyjnymi, obiektami noclegowymi, jednostkami samorządu terytorialnego(Grajewskim Centrum Kultury, Sklepem Spożywczo - Przemysłowym DORA, Salonem Fryzjersko Kosmetycznym AMARANTI, Usługami Kosmetyczno Fryzjerskiimi Andrzej Muczyński, Ośrodkiem Wypoczynkowo - Szkoleniowym Łabędź, Sklepem Alina-Market Urszula Paluszkiewicz, Urzędem Gminy Grajewo, Piekarnią w Sztabinie, KLM - Wojciech Mazurek oraz Naprawą AGD Tomasz Paszkowski). W 2018, 18 osób zakończyło staże zawodowe.

W 2018 roku 10 uczestników podjęło PRACĘ:

- 5 osób - na umowę o pracę w wymiarze 1 etatu
- 3 osoby - na umowę o pracę w wymiarze ½ etatu
- 2 osoby - na umowę zlecenie

Od początku do końca projektu zatrudnienie uzyskało 33 uczestników projektu.

Od początku projektu udział w projekcie zgodnie ze ścieżką zakończyły 52 osoby.

W lipcu 2018 roku pomyślnie zakończono projekt, planując i pracując nad kolejną edycją projektu. **14 listopada 2018 podpisano z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podlaskiego Umowę o dofinansowanie, analogicznego projektu "Krok do pracy, kompleksowe wsparcie społeczno-zawodowe - II edycja", który ruszył 1 stycznia 2019 roku i będzie realizowany do 31 lipca 2020 roku.**

Tytuł projektu: Białostocki Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej

Partnerzy: Fundacja Forum Inicjatyw Rozwojowych
Instytucja zarządzająca: Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
Okres realizacji: od 01.12.2016 do 30.11.2019
Wartość projektu: 6 695 625,33 zł (w tym: z dotacji: 6 468 321,33 zł, budżet OWOP - 4 145 904,15 zł)

Cele projektu:
Projekt „Białostocki Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej" zakłada kompleksowy rozwój ekonomii społecznej na terenie Miasta Białystok oraz powiatu białostockiego. Realizowany jest przez partnerstwo organizacji pozarządowych w składzie: Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych oraz Fundację Forum Inicjatyw Rozwojowych – Akredytacja Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Odbiorcy działań projektu to: osoby i instytucje zainteresowane tworzeniem przedsiębiorstw społecznych w tym osoby bezrobotne, zagrożone wykluczeniem społecznym oraz osoby niepełnosprawne, podmioty ekonomii społecznej (PES), przedsiębiorstwa społeczne (PS).

Celem jest wspieranie, tworzenie i wzmacnianie potencjału PES i PS oraz tworzenie przyjaznego otoczenia prawnego i społecznego ukierunkowanych na realizację działań i projektów z zakresu ES. Projekt ma za zadanie zwiększenie znaczenia i wpływu tychże podmiotów w rozwoju społeczno – gospodarczym subregionu białostockiego (Miasto Białystok i Powiat białostocki) poprzez:

- Wzrost zatrudnienia w sektorze o 134 miejsca pracy
- Wsparcie 15 środowisk inicjujących działania na rzecz ES
- Podniesienie efektywności gospodarczej 111 PES
- Aktywizacja zawodowa 567 osób zagrożonych ubóstwem/ wykluczeniem społecznym
- Ekonomizację 9 NGO
- Animowanie współpracy z instytucjami pracy i polityki społecznej

W ramach projektu planowane są spotkania informacyjne, które będą odbywać się w każdej z gmin: Choroszcz, Czarna Białostocka, Dobrzyniewo Duże, Gródek, Juchnowiec Kościelny, Łapy, Michałowo, Poświętne, Supraśl, Suraż, Turośń Kościelna, Tykocin, Wasilków, Zabłudów, Zawady. Spotkania będą zaplanowane i umówione wcześniej, a informacja o nich będzie dostępna w PUP, OPS, PCPR, urzędach gmin i na stronie projektu.

Ponadto do usług świadczonych przez OWES w Białymstoku należy:

- Informacja - prowadzenie punktu informacyjno – diagnozującego w Białymstoku oraz mobilnych punktów informacyjnych w gminach powiatu białostockiego
- Biblioteczka - udostępnienie biblioteczki Ekonomii Społecznej w biurze projektu
- Edukacja - organizacja warsztatów, szkoleń, cykli edukacyjnych
- Animacja - inspirowanie i mobilizowanie do działania, wspieranie tworzenia i rozwoju inicjatyw na rzecz ES
- Doradztwo – indywidualne i grupowe; udzielanie doradztwa podstawowego i specjalistycznego z zakresu: prawa, księgowości, biznesu, marketingu itp. w formie spotkań bezpośrednich i konsultacji mailowych
- Dotacje – udzielanie wsparcia finansowego na założenie i rozwój PS w kwocie do 20 tys. zł dotacji na każdą uprawnioną osobę oraz wsparcie pomostowe w okresie pierwszych 12 m-cy funkcjonowania PS do wysokości 1000 zł w pierwszych 6 – ściu miesiącach funkcjonowania oraz do 600 zł w kolejnych 6–ściu miesiącach działalności
- „Anioł biznesu” - służenie pomocą opiekuna biznesowego, ukierunkowaną na rozwój nowopowstałych i istniejących spółdzielni socjalnych.

Działania zrealizowane w 2018:

Kadra OWES uczestniczyła w szkoleniach podnoszących ich kompetencje zawodowe, brała udział w ogólnopolskich spotkaniach sieciujących OWES'y, a także spotkaniach/wydarzeniach organizowanych przez ROPS w Białymstoku nt. działalności OWES i procesów akredytacji.

Punkty informacyjno – diagnozujące diagnozowały potencjalnych klientów, udzielając informacji dot. oferty OWES oraz zagadnień związanych z ekonomia społeczną:

- w stacjonarnym punkcie OWOP udzielono informacji 99 osobom;
- w punktach mobilnych OWOP odbyło się 29 spotkań, na których udzielono informacji 107 osobom;
- w punktach mobilnych FFIR odbyło się 46 spotkań;
- udzielono także około 120 informacji telefonicznych.

Zorganizowano **3 seminaria informacyjne**: jedno ogólne o ekonomii społecznej w Zawadach, oraz dwa w Białymstoku -

I. połączone ze śniadaniem biznesowym pt. "Formy współpracy OWES'u z biznesem - rola Aniołów Biznesu we wsparciu przedsiębiorstw społecznych", na którym wręczono mentorom certyfikaty z podziękowaniami za współprace w realizacji projektu oraz
II. dla PS utworzonych w ramach Białostockiego OWES'u oraz NGO, podsumowujące i pomagające w określeniu potencjału.

Łącznie w seminariach wzięły udział 33 osoby.

W 2018 udzielono osobom fizycznym, instytucjom PES oraz grupom inicjatywnym ok. **287,5 godzin doradztwa kluczowego i doradztwa ad hoc**. Zakres doradztwa obejmował m.in.: możliwe rozwiązania w obszarze ES, ekonomizację organizacji pozarządowych, procedury rejestracji PES i PS, wprowadzanie zmian w statutach PES i PS, zasady działalności PS, pomoc w uzyskaniu pożyczki TISE. Grupy inicjatywne skorzystały również z **doradztwa "anioła biznesu" w liczbie ok. 77 godzin**, udzielonych przez 14 mentorów.

Grupom inicjatywnym zorganizowano **5 cykli szkoleniowych**, przygotowujących do otrzymania dotacji. Tematyką szkoleń były m.in. aspekty formalno-prawne zakładania spółdzielni socjalnych, rejestracja przedsiębiorstw społecznych w KRS, statut przedsiębiorstwa społecznego, sporządzanie biznesplanu, zasady komunikacji, pracy i zarządzania w zespole. Na cyklach pojawiło się średnio 150 uczestników.

W 2018 zarejestrowało się w KRS w Rejestrze przedsiębiorców 27 nowych PES'ów, w tym 5 z przekształcenia w ramach projektu dotacyjnego. 11 z nich to nowo utworzone spółdzielnie socjalne.

Zorganizowano **15 szkoleń podstawowych** w miejscowościach: Białystok, Czarna Białostocka, Gródek, Łapy, Nowa Wola, Tykocin, Zawady, z których skorzystały 232 osoby. Tematyką szkoleń była szeroko pojęta ekonomia społeczna, w tym: integracja i budowanie zespołu w PES, aktywne metody poszukiwania pracy i zatrudniania w PES/PS, możliwości pozyskiwania dotacji na działalność PS, rozwój inicjatyw lokalnych, a także temat szczególnie w ważny w minionym roku: ochrona danych osobowych - zmiany w RODO, które jako jedyne miały charakter otwarty i wyróżniły się najwyższą frekwencją.

Zorganizowano **2 szkolenia specjalistyczne biznesowe** poprowadzone przez księgową, nt. prawa pracy, ubezpieczeń społecznych, finansów oraz księgowości w przedsiębiorstwach społecznych, na które przybyło łącznie 28 osób.

W maju 2018, w Wasilkowie, odbyła sie pierwsza **inicjatywa lokalna** na rzecz ekonomii społecznej zorganizowana przez Ochotnicze Straże Pożarne z Wasilkowa, Łap, Choroszczy i Białegostoku. W 2018 miały miejsce też inicjatywy w Zawadach oraz Gródku.

W dniu 3 czerwca 2018 r. wspólnie z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Białymstoku oraz Federacją Organizacji Pozarządowych Miasta Białystok, OWES w Białymstoku współorganizował VII Podlaskie Targi Ekonomii Społecznej.

Prowadzono aktywną promocję medialną i internetową:

- na bieżąco prowadzono stronę internetową projektu: www.owes.bialystok.pl oraz profil społecznościowy: www.facebook.com/owesbialystok
- W dniu 6.02.2018 odbyła się konferencja prasowa, na której pojawiły się następujące media: TVP 3 Białystok, Radio Białystok, Gazeta Wyborcza, Kurier Poranny, Kurier Poranny – Strefa Biznesu, Gazeta Współczesna Strefa Biznesu.

W dniu 23.05.2018 na śniadaniu biznesowym organizowanym przez PUP w Białymstoku pt. „Zatrudnianie cudzoziemców", OWOP został uhonorowany nagrodą, za zaangażowanie we wspólne działania na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych oraz rozwój lokalnego rynku pracy.

Tytuł projektu: Włoskie inspiracje w systemie obsługi podmiotów Ekonomii Społecznej

Partner Zagraniczny: SPES Trento (Włochy)
Okres realizacji: od 01.04.2017 do 31.03.2018
Wartość projektu: 169 975,00 zł

Cele projektu:
Celem głównym projektu jest zwiększenie potencjału projektodawcy i jego sieci współpracy, w zakresie dostosowania usług do potrzeb podmiotów ekonomii społecznej. Realizowane jest to poprzez: transfer, dostosowanie i wdrożenie komputerowego Systemu Zarządzania Obsługą Klientów ES (SZOKES) w Ośrodku Wspierania Organizacji Pozarządowych. System Zarządzania Obsługą Klientów ES to narzędzie IT, stosowane we włoskiej spółdzielni SPES Trento. Projekt polega na stworzeniu analogicznego narzędzia w Polsce, które będzie mogło być stosowane w każdym ośrodku wsparcia ekonomii społecznej w kraju.

Założenia projektu:

- poprawa jakości obsługi klientów Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej
- poprawa efektywności działania OWES
- wymiana doświadczeń pomiędzy partnerami (w tym wizyta studyjna we Włoszech)
- powstanie pakietu dokumentów – instrukcja i rekomendacje do wdrożenia systemu.

Z efektów projektu skorzysta zarówno kadra OWES jak i jego grupa docelowa, a więc osoby fizyczne i instytucje działające w obszarze ekonomii społecznej.

Działania zrealizowane w 2018:
Wykonanie narzędzia – zaawansowanej bazy danych oraz wprowadzenie do bazy klientów OWES, którzy uczestniczą w dotacyjnej ścieżce wsparcia. Testowanie oraz wdrażanie narzędzia dostosowanego do ewidencjonowania klientów i usług OWES. Monitoring wdrażania narzędzia oraz raportowanie efektów do Centrum Projektów Europejskich.

Tytuł projektu: Hajnówka OdNowa. Kooperacja w rewitalizacji - doświadczenia z Reggio Emilia

Partnerzy: Gmina Miejska Hajnówka, La Polveriera (partner ponadnarodowy z Włoch)
Instytucja zarządzająca: Centrum Projektów Europejskich
Okres realizacji: od 01.07.2018 do 30.06.2021
Wartość projektu: 1 015 798,80zł (w tym: z dotacji 979 798,80 zł)

Cele projektu:
Celem projektu jest rozwój funkcji społeczno-gospodarczych Miasta Hajnówka poprzez wdrożenie innowacyjnego modelu kooperacyjnego zarządzania usługami społecznymi w obszarze rewitalizacji Miasta Hajnówka we współpracy z partnerem włoskim z Reggio Emilia do 31 maja 2021.

Projekt jest realizowany w partnerstwie organizacji pozarządowej oraz Miasta Hajnówka przy współudziale partnera ponadnarodowego La Polveriera. Rozwiązanie wypracowywane w ramach projektu przez międzysektorową Grupę Inicjatywną będzie wdrażane przy szerokiej współpracy partnerów lokalnych. Wypracowywane wspólnie z partnerem ponadnarodowym innowacyjne rozwiązanie będzie składać się z trzech komponentów:

a) model zlecania usług konsorcjom PES,
b) model zarządzania Konsorcjum PES
c) model usług społecznych świadczonych przez konsorcjum PES.

W szczególności realizatorom projektu zależy na wypracowaniu rozwiązań, które:

- pozwolą na wypracowanie trwałych rozwiązań dotychczas nie wprowadzanych na terenie miasta Hajnówka
- oprą się na systemowym animowaniu, inkubowaniu i wspierania podmiotów sektora ekonomii społecznej
- będą bazowały na trwałej systematycznej współpracy sektora publicznego, społecznego, gospodarczego i naukowego
- będą dążyły do realizacji usług publicznych dostosowanych do potrzeb społeczności lokalnej w zrewitalizowanym budynku
- uwzględnią lokalny potencjał oraz zasoby (plebiscyt/konkurs na lokalny motyw wykorzystywany w projekcie, wypracowanie społecznej koncepcji miejsca i otoczenia świadczenia usług społecznych, wykorzystanie na wzór La Polveriery rewitalizacji w skali

mikro i makro, np. na poziomie mikro to techniki upcyclingu stosowane w pracy z grupami zagrożonymi wykluczeniem społecznym).

Nowością jest - na wzór praktyki z Reggio Emilia - zaangażowanie merytoryczne przy realizacji usług społecznych środowiska naukowego - Wydziału Wzornictwa Przemysłowego Politechniki Białostockiej.

Działania zrealizowane w 2018:

1. Wyłoniono przedstawicieli miasta Hajnówka oraz jednostek organizacyjnych miasta oraz podmiotów ES z terenu miasta Hajnówka do prac w Grupie Inicjatywnej. Zarządzeniem Burmistrza miasta Hajnówka z dn. 26.09.2018 powołano Grupy Inicjatywnej.
2. Przygotowano regulamin prac Grupy Inicjatywnej.
3. Zatrudniono kadrę merytoryczną projektu.
4. Odbywała się stała bieżąca współpraca w ramach powołanej w ramach projektu Grupy Zarządzającej, w skład której weszli przedstawiciele lidera – OWOP oraz Partnera – Miasto Hajnówka.
5. W terminie 5-11.11.2018 odbyła się wizyta studyjna w Reggio Emilia we Włoszech w spółdzielni socjalnej LaPolveriera. W trakcie wizyty partner ponadnarodowy zapoznał członków GI ze specyfiką przygotowania i planowania procesów rewitalizacji oraz z modelem zlecania wielobranżowych usług społecznych konsorcjom PES. Dyskutowana nad rozwiązaniami stosowanymi we Włoszech i możliwości ich przeniesienia do warunków Hajnówki. Uczestnicy wizyty studyjnej mieli także okazję zobaczyć inne „dobre praktyki" realizowane przez partnerów LaPolveriery w obszarze działań i usług społecznych.
6. Promocja - Nagranie do lokalnej telewizji TV Narew oraz krótki reportaż w rozgłośni radiowej Złote Przeboje.

Tytuł projektu: Nasze Grajewo model wspólnotowego zarządzania rewitalizacją z wykorzystaniem doświadczeń Turynu

Zdjęcie: Spotkanie Grupy Inicjatywnej w Grajewie

Partnerzy: Miasto Grajewo, Comune di Torino (partner ponadnarodowy z Włoch)
Instytucja zarządzająca: Centrum Projektów Europejskich
Okres realizacji: od 01.10.2018 do 30.09.2021
Wartość projektu: 1 236 423,60 zł (w tym: z dotacji 1 197 423,60 zł)

Cele projektu:
Celem projektu jest rozwój funkcji społeczno-gospodarczych Miasta Grajewo poprzez opracowanie, przetestowanie i wdrożenie nowatorskiego rozwiązania współzarządzania sektora publicznego i społecznego zarówno procesem rewitalizacji (którego wdrażanie miasto Grajewo rozpoczyna) jak też współzarządzania usługami społecznymi w obszarze rewitalizacji Miasta Grajewo we współpracy z partnerem włoskim Miastem Turyn.

Wypracowane rozwiązanie zostanie wdrożone przez Miasto Grajewo, w formie opracowania i wdrożenia modelu współzarządzania procesem rewitalizacji (wzorowanym na rozwiązaniach stosowanych w Turynie) oraz inicjatywami realizowanymi w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji [GPR] poprzez opracowanie szeregu działań z zakresu demokracji bezpośredniej i partycypacji obywatelskiej, które ożywią rewitalizowaną część miasta. Planowany model będzie miał konstrukcję multisektorową, w której funkcja koordynacyjna należeć będzie (wzorem Turynu) do sektora publicznego, natomiast podmioty ekonomii społecznej oraz mieszkańcy będą aktywnie włączani zarówno w proces prowadzenia rewitalizacji, jak również poszczególnych inicjatyw realizowanych w ramach GPR Miasta Grajewo na lata 2017-2027.

Nowatorskie rozwiązanie współzarządzania procesem rewitalizacji oraz inicjatywami realizowanymi w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji składać się będzie z 3 komponentów:

(1) współzarządzanie procesem rewitalizacji z uwzględnieniem współzarządzania sektora społecznego,
(2) zogniskowane wsparcie podmiotów ekonomii społecznej,
(3) model usług społecznych świadczonych przez PES mający na celu szerokie włączenie mieszkańców w procesy rewitalizacji.

Grupą docelową wsparcia są pracownicy samorządowi z M. Grajewo wraz z podległymi jednostkami (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej [MOPS]) oraz działające na terenie Grajewa podmioty ekonomii społecznej (PES) przede wszystkim organizacje pozarządowe (NGO) i ich przedstawiciele. Dodatkowo w projekcie będą brać udział przedstawiciele JST i PES w trakcie seminarium wdrożeniowego.

Działania zrealizowane w 2018:

1. Wyłoniono Grupę Inicjatywną - 16 osób spośród przedstawicieli miasta Grajewo oraz PES z Grajewa.
2. Zatrudniono kadrę merytoryczną projektu.
3. Grupa odbyła 2 spotkania z kadrą zarządzającą projektem, omawiając założenia projektu.
4. Ustalono plan oraz podjęto szereg działań przedwstępnych/ organizacyjnych wizyty studyjnej do miasta Turyn we Włoszech, która odbyła się w dniach 3-8 luty 2019r.
5. Rozpoczęto promocję projektu, m.in. poprzez prasę, radio, internet i media społecznościowe.

Tytuł projektu: Podlaski Inkubator Aktywności Społecznej

Współpraca z: Podlaskie Forum Pełnomocnika oraz Podlaska Sieć Pozarządowa
Komisja konkursowa: przedstawiciele - operatora (OWOP)
Okres realizacji: od 01.06.2018 do 31.12.2019 (I runda konkursowa: 16 sierpnia – 16 września 2018r.)
Wartość projektu: 433 500 zł (w tym z dotacji: 420 000 zł)

Cele projektu:

- Zwiększenie zaangażowania obywateli w realizację oddolnych inicjatyw w środowisku lokalnym,
- Wzmocnienie potencjału III sektora na Podlasiu
- Zwiększenie kompetencji obywatelskich, społecznych i kreatywności obywateli Podlasia poprzez realizację różnorodnych inicjatyw na rzecz społeczności lokalnych
- Zwiększenie umiejętności i wiedzy grantodawców w zakresie planowania i realizacji projektów społecznych
- Uświadomienie wagi angażowania społeczności lokalnej w proces diagnozy potrzeb i planowania działań oraz ich ewaluacji

Projekt współfinansowany ze środków Fundusz Inicjatyw Obywatelskich

Działania zrealizowane w 2018:

1) Akcja promocyjno – informacyjna

   Zostało zrealizowanych 17 seminariów informacyjnych w 17 powiatach, w których łącznie wzięło udział 208 osób. Została stworzona strona www.mikrodotacjepodlaskie.pl, na której są dostępne wszystkie dokumenty, zasady ubiegania się o dotacje oraz prezentacja projektów. Wsparciem, dla zainteresowanych mikrodotacjami, był prowadzony punkt konsultacyjno-doradczy. Łącznie udzielono 90 porad. Powstało 5 filmików promujących mikro dotacje.

2) Konkurs grantowy

   W roku 2018 został ogłoszony jeden nabór wniosków (16 sierpnia-16 września). Podmiotami uprawnionymi do składania wniosków były: Młode organizacje pozarządowe oraz grupy nieformalne (min. 3 osoby). Mikrodotacje w wysokości od 1500 zł do 5000 zł można było przeznaczyć na realizację lokalnych przedsięwzięć w sferach pożytku publicznego. Okres realizacji projektów: od 25 września do 15 grudnia 2018 roku. Wymagany wkład własny: minimum 10% wartości projektu (wnoszony wyłącznie jako wkład osobowy). Temat priorytetowy naboru I - *"100-lecie Niepodległości Polski"*.

Zostały złożone 132 wnioski. Każdą ofertę oceniało dwóch oceniających. Ostatecznie **zostały dofinansowane 54 inicjatywy** w tym składane przez: 23 młode organizacje pozarządowe i 31 grup nieformalnych (7 bez Patrona). Całkowity koszt mikro dotacji wyniósł 22000 zł. Tematyka realizowanych projektów była bardzo zróżnicowana. Dużo projektów miało charakter edukacyjny. Były przedsięwzięcia integrujące społeczność poprzez muzykę, sport, ekologie. Były też projekty, w których działania aktywizowały mieszkańców, a jednocześnie promowały swoją "małą ojczyznę". Odsłuch od realizatorów był taki, że małe inicjatywy były bardzo potrzebne w społecznościach lokalnych i wniosły wiele dobrego.

Każdy projekt został opisany na stronie www.mikrodotacjepodlaskie.pl

3) Wsparcie dla grantobiorców

Każda inicjatywa miała przydzielonego swojego opiekuna, który na bieżąco wspierał merytorycznie i technicznie realizatorów. W ramach wsparcia zostało zorganizowanych 12 szkoleń specjalistycznych w 4 subregionach:

1. Skuteczne aktywizowanie lokalnej społeczności (Białystok, 30 września),
2. RODO w projektach, czyli jak zadbać o właściwą ochronę danych (Białystok, 30 września),
3. Zarządzanie projektem (Białystok, 7 listopad),
4. Zarządzanie projektem (Suwałki, 7 listopad),
5. Zarządzanie projektem (Łomża, 14 listopad),
6. Zarządzanie projektem (Siemiatycze, 15 listopad),
7. Sprawozdawczość (Siemiatycze, 20 listopad),
8. Rachunkowość i finanse w NGO (Białystok, 23 listopad),
9. Monitoring i ewaluacja (Białystok, 29 listopad),
10. Angażowanie społeczności lokalnych (Białystok, 1 grudnia),
11. Sprawozdawczość (Łomża, 5 grudnia),
12. Sprawozdawczość (Białystok, 15 grudnia).

Łącznie udział w szkoleniach wzięło: 175 osób. Szkolenia były prowadzone przez trenerów z OWOP lub ekspertów zewnętrznych.

Liczba *organizacji* objętych zadaniem w 2018: 86
Liczba *osób* objętych zadaniem w 2018: 268

Tytuł projektu: **Unleash – Unchain – Unloose – fotografia kreatywna i artystyczna na rzecz nieformalnej nauki i profesjonalizacji młodych ludzi**

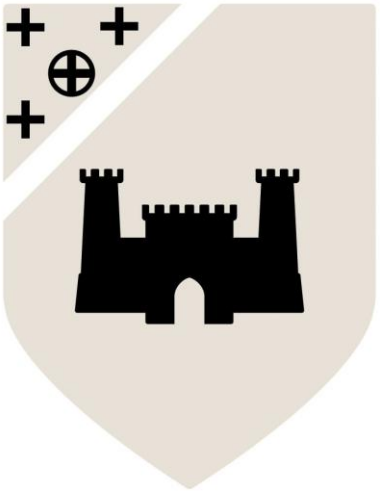

Lider projektu: Nieformalna Grupa FOS z Aten w Grecji
Partnerzy: Logical Sequence (LS laboratory) (grupa nieformalna składająca się z członków z Niemiec oraz przedstawicieli Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego), Ośrodek Wspierania Organizacji Pozarządowych (OWOP), Organizacja non-profit ORIEL z Verony we Włoszech
Okres realizacji: 07.08.2018 – 06.01.2019

Cele projektu:
Program grupy młodzieżowej "FOS" miał na celu poprawę umiejętności młodych ludzi i wzmocnienie ich odpowiedzialności obywatelskiej.

Projekt 3UN był skierowany do młodzieży w wieku od 22 do 26 lat, pochodzącej ze środowisk o mniejszych szansach, z niepełnosprawnościami, z rodzin migracyjnych, itp. Byli to wolontariusze oraz młode osoby zainteresowane rozwojem swoich kompetencji, a zwłaszcza charakteryzujące się zamiłowaniem do sztuki wizualnej, fotografii, historii, środowiska i kultury oraz pasją do twórczej i artystycznej fotografii.

Program podnosił kompetencje zawodowe młodych, a także zachęcał do aktywnego udziału w społeczeństwie, poprzez wspólne empiryczne i interaktywne nieformalne działania edukacyjne oraz współpracę w grupach. Program dostarczał uczestnikom:

- wiedzę na temat historii średniowiecznych fortec, zamków bizantyńskich i frankońskich oraz fortec weneckich i genueńskich w Grecji i Europie, a także
- umiejętności zaawansowanej technologii fotografii.

Nabyte kompetencje, miały ułatwić dostęp do rynku pracy oraz rozwój kapitału społecznego, między młodymi ludźmi a bardziej inkluzywną/powszechną Europą.

Działania zrealizowane:
W ramach projektu, w dniach 31.10. – 06.11.2018, młodzież z Grecji, Włoch, Niemiec i Polski wyjechała do Lutraki w Grecji. W trakcie wyjazdu młodzież uczestniczyła w warsztatach, wykładach z ich aktywnym udziałem, dyskusjach, pokazach audiowizualnych i fotograficznych, w interaktywnych e-learningowych wycieczkach internetowych, warsztatach, grach fabularnych i ćwiczeniach w zakresie odgrywania ról oraz w wydarzeniach plenerowych i wizytach. Działania pozwoliły zdobyć użyteczne doświadczenia międzykulturowe. Bardzo ważną częścią wizyty w Grecji były warsztaty fotograficzne w miejscach historycznych.

Projekt był realizowany w ramach Programu Erasmus Plus.

Tytuł projektu: Open Learning Venues for Intercultural and Intergenerational Community

Partnerzy: Volkshochschule Braunschweig GmbH (Niemcy) Piparrika Elkartea (Hiszpania), Caminhar ACAS (Portugalia), Arendal Volksenopplaering (Norwegia).
Okres realizacji: 01.09.2018 – 31.08.2020
Wartość projektu: 90 020 EUR

Cele projektu:

- poznanie najlepszych praktyk i metodologii tworzenia Open Learning Venues w perspektywie międzykulturowej i międzypokoleniowej;
- tworzenie otwartych miejsc do nauki w celu włączania różnych wykluczonych grup;
- wzmacnianie lokalnych społeczności;
- rozwój współpracy pomiędzy różnymi lokalnymi interesariuszami (ośrodkami edukacyjnymi, organizacjami pozarządowymi, instytucjami kultury itp.);
- zwiększanie kompetencji edukatorów w dziedzinie edukacji grup docelowych;
- poprawa sytuacji dorosłych uczniów z grup docelowych;
- rozszerzenie oferty edukacyjnej skierowanej do osób dorosłych ze środowisk migracyjnych i osób starszych;

- rozwijanie potencjału organizacji partnerskich w dziedzinie współpracy ponadnarodowej i edukacji dorosłych w kontekście międzykulturowym i międzypokoleniowym.

Działania zrealizowane w 2018:
W dniach 12 – 13 listopada odbyło się pierwsze spotkanie ponadnarodowe wszystkich parterów w Białymstoku. W jego trakcie zostały omówione wszelkie kwestie związane z wdrażaniem projektu: zadania parterów, dokumentacja projektowa, sposób raportowania, komunikacja pomiędzy parterami, harmonogram działań itd. Ponadto odbyły się spotkania prezentujące lokalne Open Learning Venues m.in. Centrum Aktywności Społecznej, Galerię Wiktorii, Kawiarnię w Starym Kinie, Przedsiębiorstwo Społeczne Pierniki z Podlasia, działania Fundacji Polza i sąsiedzkie działania mieszkańców Włókienniczej 17.

Projekt współfinansowany w ramach programu Unii Europejskiej Erasmus+ (Partnerstwa Strategiczne na rzecz edukacji dorosłych).

Zadanie publiczne: Dbamy o drzewa 2 - miejskie inicjatywy społeczne

Zleceniodawca: Zarząd Województwa Podlaskiego
Współpraca z: Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, Podlaskie Forum Pełnomocnika oraz Podlaska Sieć Pozarządowa
Komisja konkursowa: przedstawiciele - operatora (OWOP), Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego oraz ekspert zewnętrzny w zakresie ochrony środowiska
Okres realizacji: od 01.03.2018 do 31.12.2018 (I tura 8.05.-4.06.; II tura od 20.08.- 20.09.)
Wartość zadania: 32 000 zł (w tym z dotacji: 30 000 zł)

Cele projektu:
Program miał na celu wsparcie animacyjne i edukacyjne, w podejmowaniu działań mających podnieść świadomość społeczną o roli, wartości i ochronie zadrzewień oraz krajobrazu i ładu przestrzennego.

Zadanie polegało na ogłoszeniu konkursu grantowego dla organizacji pozarządowych, stowarzyszeń zwykłych oraz grup nieformalnych (z operatorem) na projekty, które przyczynią się do realizacji ww. celu oraz ich finansowe wsparcie. Maksymalna wysokość jednego mikrograntu wynosiła 2000 zł. Jednocześnie dla potencjalnych beneficjentów stworzono specjalną ścieżkę wsparcia animacyjnego i doradczego, pomagająca w sporządzeniu wniosku oraz sprawozdania.

Działania zrealizowane:

Odbyło się 6 warsztatów/seminariów informacyjnych w 6 miastach woj. podlaskiego: Sokółce, Bielsku Podlaskim, Łomży, Suwałkach, Hajnówce i Białymstoku.

W ramach zadania wyłoniono i zrealizowano 11 projektów, które:

- dotyczyły zagadnień związanych z rolą drzew, krzewów i terenów zieleni w przestrzeni miejskiej z uwzględnieniem warunków społecznych, kulturowych i gospodarczych;
- wskazywały znaczenie i sposoby ochrony zadrzewień, a zwłaszcza właściwe prowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych;
- obejmowały działania związane z monitoringiem, inwentaryzacją i ochroną zadrzewień, w szczególności przed negatywnymi skutkami intensywnego ruchu drogowego i presji inwestycyjnej;
- popularyzowały założenia Europejskiej Konwencji Krajobrazowej w zakresie ochrony naturalnego i kulturowego dziedzictwa, planowania przestrzennego i kształtowania środowiska;
- promowały świadomość tematów związanych z krajobrazem poprzez uczenie, w jaki sposób odczytywać krajobrazy.

Inicjatywy były promowane na stronach www, portalach społecznościowych oraz w mediach.

<u>Projekty zwycięskie:</u>

1. Szkolenie „Praktyczne aspekty ochrony drzew” (Fundacja Instytut Działań Miejskich), realizacja w dniach 01.08.-30.11.2018 (wartość projektu: 2480 zł, w tym z dotacji: **1800** zł)
2. "Park Mieszkańców Gajownik – historia drzewami pisana" (grupa nieformalna), realizacja w dniach 01.10.-30.11.2018 (wartość projektu: 2000 zł, w tym z dotacji: **1600** zł)
3. "Opowiem Ci o drzewach..." (grupa nieformalna - Sięgaj po więcej), realizacja w dniach 01.09.-30.10.2018 (wartość projektu: 2700 zł, w tym z dotacji: **2000** zł)
4. "Poprawa warunków wzrostu starych drzew w starym Parku w Krynkach" (grupa nieformalna - Dla Krynek), realizacja w dniach 13.10.-30.11.2018 (wartość projektu: 3600 zł, w tym z dotacji: **2000** zł)
5. "Stare i młode" (Związek Tatarów Rzeczypospolitej Polskiej Oddział Bohoniki), realizacja w dniach 01.09.-30.10.2018 (wartość projektu: 2562 zł, w tym z dotacji: **1812** zł)
6. "Stary park" (grupa nieformalna), realizacja w dniach 03.09.-31.10.2018 (wartość projektu: 3340 zł, w tym z dotacji: **2000** zł)
7. "Uniwersytet Trzeciego Wieku w Sokółce ambasadorem starych drzew" (Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Sokółce), realizacja w dniach 10.07.-31.10.2018 (wartość projektu: 1240 zł, w tym z dotacji: **1040** zł)
8. "Rozumieć krajobraz –drzewa w krajobrazie miejskim-drzewa w świadomości mieszkańców Białegostoku, Park Antoniuk" (grupa nieformalna), realizacja w dniach 01.07.-30.09.2018 (wartość projektu: 2600 zł, w tym z dotacji: **2000** zł)
9. "...więcej drzew na RODos" (Zarząd Rodzinnych Ogrodów Działkowych "Osiedle Centrum" w Sokółce), realizacja w dniach 10.07.-30.09.2018 (wartość projektu: 2890 zł, w tym z dotacji: **2000** zł)

10. "Pielęgnacja starego dębu w Puszczy Białowieskiej – instruktaż urzędników" (grupa nieformalna, realizacja w dniach 08.10.-30.11.2018 (wartość projektu: 3800 zł, w tym z dotacji: **2000** zł)
11. "Drzewo życia. Drzewo marzeń. Drzewo snów." (Fundacja Na Rzecz Budowy Otwartego Społeczeństwa Oni-To My), realizacja w dniach 10.07.-31.10.2018 (wartość projektu: 2500 zł, w tym z dotacji: **1925** zł)

Zadanie publiczne: Program Regrantingowy "Osiedla w działaniu!"

Zleceniodawca: Zarząd Województwa Podlaskiego
Partnerzy: Federacja Organizacji Pozarządowych Miasta Białystok
Komisja konkursowa: przedstawiciele - operatora (OWOP), partnera oraz Prezydent Miasta Białegostoku (Centrum Aktywności Społecznej)
Okres realizacji: od 25.06.2018 do 16.09.2018
Wartość zadania: 36 000 zł

Cele główne projektu:

- wsparcie finansowe, a także animacyjne i edukacyjne w podejmowaniu działań, które wspomagają rozwój wspólnot i społeczności lokalnych na terenie białostockich osiedli;
- budowanie sąsiedzkich relacji między mieszkańcami do podejmowania lokalnych inicjatyw na osiedlu;
- wzmocnienie społecznych więzi;
- rozwój świadomości obywatelskiej mieszkańców;
- poznanie potrzeb lokalnych.

Projekty, realizowane przez organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia zwykłe, w ramach Programu, edukowały (np. warsztaty, spotkania, kursy, szkolenia), odwoływały się do kultury (zajęcia artystyczne, wystawy, koncerty w parkach), pozwalały na rekreację, aktywizując mieszkanki i mieszkańców Białegostoku (dzieci, dorosłych, osoby starsze, sąsiadów).

Mieszkańcy mogli liczyć na wsparcie w przygotowaniu oferty oraz otrzymać maksymalnie 3000 zł grantu.

Działania zrealizowane w 2018r.:
Program regrantingowy "Osiedla w działaniu" został rozstrzygnięty 17 lipca 2018. Na 20 złożonych wniosków przyznaliśmy 14 minigrantów. Wydarzenia obejmowały pikniki sąsiedzkie, koncerty, warsztaty fotograficzne, papierowe murale i wiele innych działań, na terenie Centrum, Starosielc, Bojar, Dojlid, Słonecznego Stoku, Antoniuku, Wygodzie, Jaroszówce, Nowym Mieście, osiedla Mickiewicza, Skorupy oraz Przydworcowego.

Zwycięskie projekty to:

1. "Adoptuj drzewo" (Stowarzyszenie Wspierania Środowisk Lokalnych „Aktywne Osiedle”) przyznany grant w wysokości: **3000zł**
2. "Bojarskie duchy-podróż w czasie-kontynuacja" (Fundacja Teatr Latarnia) przyznany grant w wysokości: **2800zł**
3. "Sztuka na Skorupach" (Stowarzyszenie na rzecz Ekorozwoju „Agro-Group”) przyznany grant w wysokości: **3000zł**
4. "Aktywne wakacje" (Fundacja Inny Świat rodziny) przyznany grant w wysokości **2600zł**
5. "Galeria na płocie" (Stowarzyszenie Big Picture) przyznany grant w wysokości **2400zł**
6. "Park Sztuki" (Stowarzyszenie Inicjatyw Artystycznych „Supernova) przyznany grant w wysokości **2700zł**
7. "Sportowe pożegnanie wakacji - mini festyn" (Stowarzyszenie na rzecz dzieci i młodzieży „Nasze dzieci”) przyznany grant w wysokości **2910zł**
8. "Bliskie sąsiedzkie spotkania z Klanzą na Słonecznym stoku" (Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów Klanza) przyznany grant w wysokości **2950zł**
9. "Psia łączka" (Fundacja DOM) przyznany grant w wysokości **2072zł**
10. "Tajemnice naszych miejsc –w poszukiwaniu korzeni" (Stowarzyszenie Miłośników Kultury i Dziedzictwa Miejskiego „Białystok z Drewna") przyznany grant w wysokości **2400zł**
11. "Sąsiedzki piknik na Włókienniczej" (Instytut Działań Miejskich) przyznany grant w wysokości **1800zł**

12. "Warsztaty tygodniowe integracyjne-artystyczne „Wielokulturowa przygoda”" (Fundacja POLZA) przyznany grant w wysokości **2700zł**
13. "Potańcówka integracyjna w Parku Antoniuk" (Kobieteria Stowarzyszenie Inicjatyw Kobiecych) przyznany grant w wysokości **2400zł**
14. "Wheatpaste’y i piknik w R5" (Stowarzyszenie Edukacji Kulturalnej WIDOK) przyznany grant w wysokości **2268zł**

Inicjatywy były promowane na stronach www, portalach społecznościowych oraz w mediach.

ZESPÓŁ

Imię i nazwisko	Funkcja	Zakres odpowiedzialności
Katarzyna Łotowska	Prezeska Stowarzyszenia, dyrektorka biura, konsultantka, trenerka II st. STOP, ekspertka CAL	Poradnictwo dot. NGO (rejestracja, pisanie statutu, zarządzanie), prowadzenie szkoleń, zarządzanie zespołem, sprawy stowarzyszeniowe, pisanie, obsługa i zarząd nad projektami, reprezentowanie stowarzyszenia na zewnątrz.
Małgorzata Bobryk	Koordynatorka projektów, doradczyni kluczowa EFS, członkini Zarządu	Koordynacja i obsługa projektów, ewaluacja, udzielanie informacji z zakresu ES, współpraca z samorządem, szkolenia i doradztwo EFS.
Sylwestra Borowczyk	Koordynatorka projektu, animatorka, konsultantka, trenerka II st. STOP, ekspertka CAL, członkini Zarządu	Prowadzenie szkoleń, współpraca z administracją, poradnictwo, pisanie, koordynacja i obsługa projektów, poradnictwo i szkolenia w zakresie przedsiębiorczości i ekonomii społecznej, animacja i rozwój lokalny.
Ewa Jasińska	Animatorka wojewódzkiej sieci organizacji pozarządowych, trenerka III st. – superwizorka STOP/CAL, konsultantka, doradczyni zawodowa, ekspertka CAL	Koordynacja pracy wojewódzkiej sieci organizacji pozarządowych, poradnictwo, prowadzenie szkoleń, pisanie i obsługa projektów, ekspertka ds. rozwoju społeczności lokalnych i tworzenia partnerstw, superwizja pracy trenerskiej, współpraca z CAL.
Katarzyna Kobosko	Główna księgowa	Obsługa księgowa projektów, prowadzenie ksiąg rachunkowych stowarzyszenia, wsparcie merytoryczne pracy biura rachunkowego , doradztwo dla PES w zakresie księgowości, finansów i ubiegania się o dofinansowanie zwrotne (pożyczki)
Dorota Konopka	Koordynatorka projektów, konsultantka, ewaluator	Koordynacja i obsługa projektów, prowadzenie szkoleń, ewaluacja, współpraca z administracją

Patrycja Konopko	Pracownik administracyjno-biurowy	Obsługa sekretariatu, osoba pierwszego kontaktu z klientem, zarządzanie obiegiem dokumentów oraz korespondencji, praca w systemie SL2014 w tym: sporządzanie części finansowej oraz personalnej w projektowych wnioskach o płatność
Krzysztof Leończuk	Animator, konsultant, trener I st. STOP, specjalista ds. ekonomii społecznej i ewaluacji, członek Zarządu	Poradnictwo w zakresie tworzenia i funkcjonowania PES, poradnictwo i szkolenia w zakresie przedsiębiorczości oraz ekonomii społecznej i rozwoju lokalnego, tworzenie partnerstw, poradnictwo w zakresie wdrażania Ustawy o Działalności Pożytku Publicznego i o Wolontariacie, pisanie, obsługa i koordynacja projektów.
Agnieszka Olender	Członkini Zarządu, animatorka, trenerka I st. STOP, ekspertka ds. rozwoju społeczności lokalnych i trenerka „Modelu współpracy”	Doradczyni i trenerka w programach edukacyjnych – dot. współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi, ekspertka ds. rozwoju społeczności lokalnej, Opiekun Forum Pełnomocników Woj. Podlaskiego
Justyna Owierczuk	Księgowa Biura rachunkowego	Prowadzenie biura rachunkowego dla organizacji pozarządowych
Karolina Poczykowska	Członkini Zarządu, koordynatorka projektów, konsultantka, specjalistka ds. monitoringu i ewaluacji, trenerka I st. STOP	Prowadzenie szkoleń, pisanie i koordynacja projektów, pozyskiwanie funduszy, obsługa administracyjna projektów, ekspertka ds. równości szans kobiet i mężczyzn oraz współpracy z administracją publiczną.
Katarzyna Potoniec	Animatorka ds. rozwoju ekonomii społecznej w ramach OWES	Animacja współpracy powstających PS z JST i otoczeniem lokalnym, pomoc w zaistnieniu PS w społeczności lokalnej, w rozwiązywaniu potencjalnych konfliktów pomiędzy członkami PS, motywacja i mobilizacja do działania itp.

Anna Sędziak	Koordynatorka projektu, animatorka, doradczyni, trenerka	Pisanie, koordynacja i obsługa projektów, prowadzenie szkoleń i doradztwa w zakresie: metodologii projektowej, aktywizowania społeczności lokalnych i tworzenia partnerstw lokalnych.
Katarzyna Sokół	Specjalistka ds. finansowych i kadrowych	Rozliczanie projektów, sporządzanie części finansowej we wnioskach o płatność, prowadzenie kadr stowarzyszenia, koordynacja działalności gospodarczej.
Barbara Szczerbińska	Specjalistka d.s. opracowania Indywidualnych Programów Mobilności Ponadnarodowej, Specjalistka d.s. dotacji i wsparcia pomostowego w OWES	Opracowanie Indywidualnych Programów Mobilności Ponadnarodowej uczestników projektów ponadnarodowych; weryfikacja dokumentacji związanej z dotacjami w OWES, monitoring dotacji i pomocy publicznej
Iwona Mariola Zaborowska	Trenerka i ekspertka w zakresie rozwoju lokalnego, rynku pracy definiowania i koordynowania projektów, doradczyni zawodowa, trenerka II st. STOP, członkini Zarządu	Koordynacja projektów, prowadzenie szkoleń i doradztwa, ekspertka w zakresie edukacji i rozwoju lokalnego, doradczyni zawodowa.
Piotr Znaniecki	Koordynator projektów, mentor aktywizacji społecznej i zawodowej, konsultant, doradca ds. inicjatyw społecznych i tworzenia projektów.	Tworzenie koncepcji, pisanie, koordynacja i realizacja projektów; doradztwo dot. zakładania ngo, kreowania inicjatyw lokalnych, pisania projektów i wniosków grantowych; współpraca z partnerami zewnętrznymi.

OWOP posiada stały zespół trenerski. Wciąż podnosimy swoje kwalifikacje.

Małgorzata Bobryk – ekonomia społeczna, przedsiębiorczość społeczna, praca metodą projektów, zarządzanie w projektach, diagnoza potrzeb lokalnych, budowanie partnerstw, biznes plan, pomoc publiczna (Certyfikat Trenerki biznesu).

Sylwestra Borowczyk - organizacja pracy społeczności lokalnej, programy aktywizacji w zakresie bezpieczeństwa i pracy samorządu, ekonomia społeczna. Trenerka od 1996. Absolwent szkoły i członkini stowarzyszenia STOP (Certyfikat trenerski II stopnia).

Ewa Jasińska - komunikacja społeczna, organizacja czasu, badanie potrzeb społeczności lokalnych, planowanie strategiczne, rewitalizacja społeczna, zarządzanie organizacją, modele współpracy

samorząd - organizacje pozarządowe, metodologia edukacji dorosłych. Trenerka od 1983. Absolwentka szkoły i członkini stowarzyszenia STOP – Superwizorka. Członkini Komisji Certyfikacyjnej STOP (Certyfikat trenerski III stopnia).

Krzysztof Leończuk – formalno-prawne zasady funkcjonowania NGO, budowanie partnerstw, pisanie projektów, ekonomia społeczna. Trener od 2007 r. Absolwent szkoły i członek stowarzyszenia STOP (Certyfikat trenerski I stopnia).

Katarzyna Łotowska - komunikacja społeczna, badanie potrzeb społeczności lokalnych, pozyskiwanie funduszy na działalność, planowanie pracy, organizacja społeczności lokalnej, rewitalizacja społeczna. Trenerka od 1995. Członkini Stowarzyszenia STOP (Certyfikat trenerski II stopnia).

Agnieszka Maszkowska – partycypacja obywatelska, konsultacje społeczne, zarządzanie projektami POKL, kompetencje społeczne oraz rozwój osobisty. Absolwentka szkoły trenerskiej BAZA w Krakowie oraz Stowarzyszenia STOP.

Agnieszka Olender – doradczyni i trenerka w programach edukacyjnych dot. współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi, rewitalizacji społecznej, planowanie strategii, ekspertka ds. rozwoju społeczności lokalnej, certyfikowana trenerka STOP (Certyfikat trenerski I stopnia).

Karolina Poczykowska – planowanie strategiczne, rewitalizacja, pisanie projektów, pozyskiwanie funduszy, wypełnianie wniosków, ewaluacja, Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność. Trenerka od 2007 r. Absolwentka szkoły i członek stowarzyszenia STOP (Certyfikat trenerski I stopnia). W 2018 studentka studiów MBA.

Anna Sędziak - praca metodą projektów, budowanie partnerstw, aktywizowanie i mobilizowanie społeczności lokalnej, komunikacja, budowanie zespołu. Absolwentka szkoły Stowarzyszenia STOP, Szkoły Treningu Grupowego Haliny Nałęcz-Nieniewskiej oraz Kursu Dramy Stosowanej.

Barbara Szczerbińska - planowanie strategiczne, monitoring, ewaluacja, budowanie partnerstwa, praca metodą projektów, zdobywanie funduszy na działalność, budowanie grupy. Trenerka od 1993 roku. Członkini Stowarzyszenia STOP – Superwizorka (Certyfikat trenerski III stopnia).

Iwona Zaborowska – doradczyni i trenerka od 2003 r. w zakresach, komunikacja społeczna, organizacja czasu, badanie potrzeb społeczności lokalnych, planowanie strategiczne, zarządzanie organizacją, zarządzanie projektami, aktywne uczenie się, metodologia edukacji dorosłych. Absolwentka szkoły i członkini stowarzyszenia STOP – Certyfikat trenerski II stopnia), doradca zawodowy.

Piotr Znaniecki – praca metodą projektów, tworzenie koncepcji projektów, zarządzanie projektami, przygotowywanie wniosków grantowych, zakładanie ngo, promocja, współpraca międzysektorowa. Edukacja ekologiczna dla młodzieży i dorosłych. Członek kilku grup nieformalnych i organizacji ekologicznych oraz kulturalnych. Trener i edukator (ponad tysiąc godzin przeprowadzonych zajęć/szkoleń/warsztatów). Certyfikowany doradca Sieci SPLOT.